

Anvisningar statsbidrag för 2024 till regioner för att öka antalet disponibla vårdplatser

Socialstyrelsen ska på regeringens uppdrag fördela, betala ut och följa upp prestationsbaserade medel till regionerna i syfte att stimulera till en ökning av antalet disponibla vårdplatser (S2024/00483).

Med disponibel vårdplats avses en vårdplats i slutenvård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö.¹

Bidragets storlek

Statsbidraget som ska fördelas omfattar totalt 1 990 000 000 kronor i prestationsbaserade medel till regionerna under 2024.

Vilka kan söka bidraget?

Samtliga regioner.

Bidragets användning

Bidraget ska användas för att öka antalet disponibla vårdplatser. Detta kan ske inom såväl somatisk som psykiatrisk slutenvård. Bidraget kan exempelvis användas för personalkostnader, lokaler, material och utrustning.

När behöver Socialstyrelsen er ansökan?

Ansökan kommer att vara öppen 15 oktober – 15 november 2024.

¹ Socialstyrelsen (2011), Socialstyrelsens termbank. <https://termbank.socialstyrelsen.se/> [2022-04-05]

När kan ni använda bidraget?

Socialstyrelsen betalar ut bidraget under december 2024 och det kan användas för kostnader som uppstått från och med den 1 januari 2024.

Hur får ni del av bidraget?

Bidraget betalas ut engångsvis. Ansökan görs via Socialstyrelsens e-tjänst. Följ punkterna nedan stegvis:

1. Innan ni ansöker om statsbidraget behöver behörig företrädare (eller en person med fullmakt från denne) för regionen ansöka om att bli ombud. Tänk på att vara ute i god tid för att ansöka om att bli ombud. Beräknad handläggningstid är en månad. Läs mer om ombud på Socialstyrelsens hemsida: <https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/ombud/>
2. Efter att er ombudsansökan beviljats kan ni ansöka om statsbidraget via statsbidragets e-tjänst. Ni ansöker via webbformuläret som ni hittar via det specifika statsbidragets webbplats.
3. Ansökan ska ha kommit in till myndigheten senast den 15 november 2024.

Nyheter för bidragsår 2024

2023 behövde regionerna rapportera in all vårdplatsdata till Socialstyrelsen. Nytt för 2024 är att vi så långt som möjligt kommer att använda data från SKR. I år kommer regionerna lämna färre uppgifter i ansökan. Följande uppgifter ska lämnas till Socialstyrelsen via ansökan/ e-tjänsten för statsbidrag:

- Antal planerade disponibla vårdplatser månadsvis för hela 2025.
- Genomsnittlig beläggningsgrad månadsvis för 2023 och 2024 och målvärde för genomsnittlig beläggningsgrad månadsvis för hela 2025.

Villkor för prestationsbaserade medel i syfte att öka antalet disponibla vårdplatser under 2024:

Grundläggande krav: Rapportera vårdplatsdata

750 000 000 kronor² ska fördelas mellan regioner som uppfyller det grundläggande kravet att rapportera in efterfrågade uppgifter till Socialstyrelsen. Den här delen av bidraget fördelas utifrån befolkningens mängd i respektive region.³ Enligt uppdraget ska följande data samlas in:

- Antal överbeläggningar per 100 disponibla vårdplatser månadsvis 2023 och 2024 (Socialstyrelsen tar in data från SKR).

² Se fördelning i fördelningslistan

³ Per befolkningens mängd vid datumet 1 november 2023

- Antal utlokaliseringar per 100 disponibla vårdplatser månadsvis 2023 och 2024 (tas in via SKR).
- Antal disponibla vårdplatser månadsvis 2023 och 2024 (tas in via SKR)
- antal planerade disponibla vårdplatser månadsvis 2025 (lämnas i ansökan till Socialstyrelsen).
- Regionens genomsnittliga beläggningsgrad månadsvis 2023 och 2024 samt ett målvärde för genomsnittlig beläggningsgrad månadsvis 2025 (lämnas i ansökan till Socialstyrelsen).

Information om beräkningar samt definitioner finns i bilaga 1 och 2.

Övriga krav: prestation avseende överbeläggningar och utlokaliseringar

Totalt 1 240 000 000 kronor ska fördelas baserat på regionernas prestationer kopplat till överbeläggningar och utlokaliseringar. Hälften av medlen, 620 000 000 kronor, fördelas efter regionernas prestationer vad gäller överbeläggningar. Den andra hälften, 620 000 000 kronor, fördelas efter regionernas prestationer vad gäller utlokaliseringar. Prestationen mäts och bedöms månadsvis och var för sig under perioden februari–oktober 2024. Mätningen innefattar inte november och december eftersom medlen ska betalas ut innan årsskiftet.

Fördelningsmodellen utgår från att en del av månadspotten reserveras för varje region och avseende respektive prestationskrav utifrån befolkningsstorlek per den 1 november 2023. Det innebär att knappt 69 000 000 kronor fördelas till regionerna per prestationskrav varje månad under mätperioden. Regionerna kan kvalificera sig till sin reserverade månadspott för respektive prestationskrav på två sätt:

Förbättring jämfört med 2023

Regionen uppvisar en förbättring jämfört med samma månad 2023 med minst 0,5 procent, dvs färre överbeläggningar respektive utlokaliseringar per hundra disponibla vårdplatser. Jämförelsen mot föregående år förutsätter att det finns ett värde för 2023 att jämföra med. Om data helt saknas så kan regionen bli utan medel för den månaden.

Placerar sig i topp 5 under 2024

De regioner som inte kvalificerar sig med en förbättring med 0,5 procent för en given månad kan ändå ta del av medlen. För att göra det behöver regionen vara en av fem regioner med minst antal överbeläggningar respektive utlokaliseringar per hundra disponibla vårdplatser inom gruppen. Med gruppen avses de regioner som inte förbättrat sig med 0,5 procent för den månaden. Om en region har förbättrat sig jämfört med 2023 och samtidigt placerar sig i topp 5 får regionen endast ersättning för den förstnämnda.

Kvarstående medel

Om en region inte klarar ett visst prestationskrav en månad överförs månadens medel för det prestationskravet till en s.k. bonuspott. I bonuspotten samlas de medel som inte betalas ut till regionerna under mätperioden p.g.a. att en eller flera regioner inte uppnår prestationskraven. Bonuspotten utbetalas i december 2024 utifrån samma fördelning som medlen för uppfyllda prestationskrav. Det innebär att om regionens tilldelade medel för uppfyllda prestationskrav under året utgör exempelvis tre procent av regionernas totala medel för uppfyllda prestationskrav under året, kommer motsvarande andel om tre procent av bonuspotten att tillfalla regionen. På detta sätt speglar fördelningen av bonuspotten både prestationsnivå och befolkningsstorlek.

Bilaga 1

Regionerna ska rapportera in följande data till Socialstyrelsen för att uppfylla villkoren för prestationsbaserade medel i syfte att öka antalet disponibla vårdplatser under 2024.

Alla mått som rapporteras in till Socialstyrelsen ska rapporteras in med 3 decimaler.

För alla mått gäller att både somatiska och psykiatriska vårdenheter/vårdavdelningar⁴ ingår. Alla mått redovisas aggregerat till regionnivå.

Antal planerade disponibla vårdplatser månadsvis 2025

Mått: Antal disponibla vårdplatser

Beräkningen görs på följande sätt:

Månad: Summan av antal disponibla vårdplatser kl. 06:00 i regionen för alla dagar i en månad divideras med antal dagar i månaden.

För 2025 görs en uppskattning av antal planerade disponibla vårdplatser månadsvis.

Regionens genomsnittliga beläggingsgrad månadsvis 2023 och 2024 och målvärde för genomsnittlig beläggingsgrad månadsvis 2025

Mått: Antal ineliggande patienter per 100 disponibla vårdplatser

Teknisk beskrivning

Täljare: Antal ineliggande patienter i regionen kl. 06:00.

Nämnare: Antal disponibla vårdplatser i regionen kl. 06:00. Värdena för täljaren respektive nämnaren tas fram dagligen och används för beräkning av mått på månadsnivån.

Beräkningen görs på följande sätt:

Månad: Summan av alla värden för täljaren för alla dagar för en månad divideras med summan av alla värden för nämnaren för alla dagar för samma månad. Resultatet blir en kvot för regionen för en månad. För att beräkna det slutliga måttet multipliceras respektive kvot med 100.

⁴ Med vårdenhet avses här slutenvårdsavdelning eller motsvarande vårdenhet i slutenvården.

För 2025 görs en uppskattning av ett målvärde för genomsnittlig belägningsgrad månadsvis.

Bilaga 2 definitioner

Belägningsgrad	Andelen disponibla vårdplatser som är belagda av patienter vid en viss tidpunkt. Genomsnittlig belägningsgrad är andelen disponibla vårdplatser som är belagda av patienter över en tidsperiod (<i>projektdefinition</i>).
Disponibel vårdplats	Vårdplats i sluten vård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö (<i>Socialstyrelsens termbank</i>).
Vårdplats	Ligg- eller sittplats på vårdenhet som kan användas för vård och behandling. (<i>Socialstyrelsens termbank</i>).
Utlökaliserad patient	Inskrivnen patient som vårdas på annan vårdenhet än den som har specifik kompetens och medicinskt ansvar för patienten (<i>Socialstyrelsens termbank</i>).
Överbeläggning	Händelse när en inskrivnen patient vårdas på vårdplats som inte uppfyller kraven på disponibel vårdplats (<i>Socialstyrelsens termbank</i>).